

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. 3 -1951

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

Maandoverzicht no. 6 - 1951

V E R T R O U W E L I J K

I N H O U D

I.	Communisme Internationaal	blz.	1
II.	Activiteit van de C.P.N. en Hulporganisaties	"	5
III.	Vakbeweging	"	15
IV.	Andere Stromingen	"	24
V.	Indonesië	"	26
VI.	Overzicht der stakingen in Juni 1951	"	29

6 Bijlagen.

I. Communisme Internationaal.

De Vredescampagne.

De jongste ontwikkeling van de internationale toestand heeft geleid tot een verhoogde vredesactiviteit van Moskou. Het afbreken van de Parijse Agenda-conferentie werd d.d. 23 Juni j.l. op de voet gevolgd door het - bij monde van Malik - bekend maken van een verrassend initiatief der Sowjet-Unie. De zoëven genoemde vertegenwoordiger der U.S.S.R. in de U.N.O., tevens vice-minister van buitenlandse zaken, deed, zoals bekend, suggesties om inleidende besprekingen te doen houden voor het sluiten van een wapenstilstand in Korea.

Zijn collega Gromyko uitte nog op de vooravond van dit nieuwe vredesoffensief op een persconferentie in Parijs scherpe beschuldigingen aan het adres van de Westerse mogendheden. Zij wilden, volgens zijn bewering, de spanning in Europa niet verminderen maar handhaven. Zij wensten geen verbetering van de betrekkingen met de Sowjet-Unie, doch het in stand houden van de agressieve politiek van het Noord-Atlantisch pact. Daarbij zaten, volgens de Russische woordvoerder, drie bedoelingen voor:

- 1e. de herbewapening van Duitsland;
- 2e. de voortzetting van de bewapeningswedloop;
- 3e. de vestiging van nieuwe Amerikaanse bases in Europa en het Midden-Oosten.

De Sowjet-Unie zou echter blijven strijden voor de vrede en tegen de klik van oorlogsstokers in de Verenigde Staten, Engeland en Frankrijk.

Te dezer plaatse kan thans niet worden beoordeeld welke drijfveren het Kremlin hebben aangezet tot het doen van deze vredes-suggestie. In elk geval is de Sowjet-diplomatie er weer eens in geslaagd met haar initiatief de volkeren in spanning en verwachting te brengen. Dit jongste gebaar van Malik zal aan de bekende communistische vredescampagne geen afbreuk doen; eerder is het tegendeel te verwachten.

De Stalinistische pers heeft internationaal de gelegenheid aangegrepen om "de oproep van het Sowjet-Volk" aan de massa ten voorbeeld te stellen als een tastbaar bewijs voor de oprechte vredeswil van Rusland en zijn satellieten.

Eens te meer demonstreert dit gebeuren in hoe grote mate de vredescampagne de kern vormt van een Stalinistische politiek op de lange baan. (zie bijlage 1)

De dikwijls overrompelende zwenkingen in de tactiek van het Kremlin plaatsen de partijgangers overal ter wereld herhaaldelijk voor soms onaangename verrassingen. Er zit echter op lange termijn lijn in deze doelbewust gevoerde acties.

Sowjet-politiek enig richtsnoer.

De publicaties in de communistische pers hier te lande bevestigen steeds opnieuw de indruk, dat het tot de wezenlijke taak van de Stalinistische schrijvers behoort om ieder

VERTROUWELIJK

optreden van de partij gelijk te schakelen met de visie van het Kremlin. Dit bleek o.m. uit een artikel in "De Waarheid" ter herdenking van de tiende verjaardag van Hitlers invasie in Rusland. Boven een grote afbeelding van Stalin plaatste het C.P.N.-dagblad de kop: "Tien jaar geleden begon onze bevrijding". Zo schreef de redactie in het nummer van 22 Juni j.l. o.a.:

"Bij alle verbijstering over het gruwelijke bericht van de aanval op het Sowjet-volk werd spontaan in Amsterdam, in Groningen en in Eindhoven, in Rotterdam en Enschede, in de kampen, verklaard: "Dit zal Hitlers graf worden! Onze bevrijding is begonnen".

Een tweede artikel over dit onderwerp bevat de bekende historievervalsing t.a.v. de oorlogsinspanningen en de doelstellingen der westerse geallieerden tegen nazi-Duitsland. Hun wordt o.a. complotteren met Hitler en aanstoken tot agressie tegen de Sowjet-Unie verweten. Maar, aldus De Waarheid:

"De machtige groei van de vredesbeweging is een waarborg, dat de oorlog, die de Anglo-Amerikaanse reactie thans voorbereidt, reeds verloren is. Onvermoeide activiteit van de vredesstrijders, en voor alles van de communisten, is noodzakelijk om de oorlogsdrijvers van hun wilde avontuur af te houden".

Aan de denigratie van Ruslands bondgenoten in de Tweede Wereldoorlog voegt De Waarheid nog toe:

"Geheel West-Europa viel vrijwel zonder ernstig verzet voor de Nazi-legers; in Nederland ging generaal Winkelman rustig naar bed op het ogenblik, dat de fascistten binnentrokken"; etc..

Een ander voorbeeld van zgn. rechtvaardiging van de gedragingen der communistische leiders achter het IJzeren Gordijn treft men aan in De Waarheid, resp. van 25 en 27 Juni j.l.. Boven een berichtgeving over het proces te Boedapest tegen Mgr Grösz, prijkt de kop: "Geestelijken misbruikten godsdienst voor verraad". Onmiddellijk daaronder wordt melding gemaakt van een deviezenovertreding door een R.K. geestelijke in ruste te Delft, onder de kop: "Pastoor handelde in gouden munt en zwarte effecten".

Twee dagen later meldde De Waarheid "Grote deviezen- en effectenzwandel opgespoord - R.K. geestelijken handelden in zwarte effecten uit Joods bezit".

Daarin kwam de volgende passage voor:

"Nadrukkelijk dient echter te worden vastgesteld, dat deze arrestatie even weinig met geloofsvervolging te maken heeft als de berechting van de Hongaarse aartsbisschop Grösz, die zich o.m. aan soortgelijke misdrijven heeft schuldig gemaakt."

Uit het voorgaande blijkt hoe de C.P.N. ook een incidenteel voorval gebruikt om een pleidooi te houden voor het

VERTROUWELIJK

optreden van communistische leiders in het Sowjet-Russische machtsgebied.

De partij en de nationale belangen.

De communisten hier en elders doen zich gaarne voor als ware vaderlanders. Zij fulmineren tegen de "nieuwe bezetters" van Europa (de Amerikanen), die de wezenlijke belangen van het land heten te schenden. Door deze tactische manoeuvre pogen zij nauwer contact te verkrijgen met de massa, ter uitvoering van de thans weer aanbevolen massa-politiek.

In overzicht no. 3 - 1951 werd - als een voorbeeld van deze nationale tendens - aangehaald het nieuwe program der Britse Communistische Partij, getiteld "British Road to Socialism" (Engelands weg naar het socialisme). Het verzetten van de bakens der tactiek, nl. door een op de voorgrond stellen van het nationale karakter van de partij-desiderata treedt duidelijk aan den dag bij vergelijking van laatstgenoemd program met een partij-pamflet van medio 1949, destijds aangekondigd als "The Socialist Road for Britain" (De Socialistische weg voor Engeland). In beide geschriften wordt, ofschoon het accent in de titel is verlegd, met nagenoeg dezelfde argumenten geageerd tegen de dreigingen van kapitalisme, een onderwerping aan Amerika en het gevaar voor een nieuwe wereldoorlog.

Deze nadrukkelijke expositie van nationale belangen wordt ook door de communisten in Nederland nog steeds als tactiek toegepast.

Partij en volksvertegenwoordiging.

De critiek der communisten op de herziening van het kiesstelsel in Frankrijk en Italië heeft de bijzondere belangstelling getrokken van de C.P.N. (vide hoofdstuk I van Maandoverzicht no. 5 - 1951).

"De Waarheid" (19-6-1951) drukte de verklaring van de P.C.F., uitgegeven naar aanleiding van de veelomstreden stembuscorrecties in extenso af.

Gelet op het overwicht van de communistische partij van Frankrijk op haar zusterpartijen in Europa houdt de dreigende toon dezer verklaring mogelijk ook consequenties in voor het toekomstig optreden van de Stalinisten buiten Frankrijk (zie bijlage 2).

Radio Moskou en Nederland.

Op 5 en 6 Juli j.l. namen de toonaangevende Sowjetpers en Radio Moskou speciale notitie van onderwerpen met betrekking op Nederland. Het Russische dagblad "Izwestia" publiceerde onder de titel "Een modern ontwerp" critiek op een

VERTROUWELIJK

ontwerp-instructie van de Nederlandse regering, "waarin zal worden aangegeven, hoe de Nederlandse ambtenaren en de burgerbevolking zich in geval van bezetting zullen hebben te gedragen". Op sarcastische toon constateerde het blad - aangehaald door Radio Moskou - dat voor de Nederlandse regeerders de tijd voor het geven van een dergelijke instructie reeds lang rijp is geworden. "Door hun streven is het gemarshalliseerde Nederland reeds in de toestand van een half-kolonie van Wallstreet teruggebracht". Ter toelichting haalde "Izvestia" vervolgens artikelen te dien aanzien van "De Telegraaf" en van "De Waarheid" aan.

In de uitzending van 6 Juli oefende Radio Moskou ~~cri-~~ tiek op het verbod van de Jeugdvredestrek op 8 Juli j.l. (zie hoofdstuk II). Dit verbod getuigt, volgens de radiocommentator, van de vrees der Nederlandse machthebbers voor de groeiende vredesbeweging,

De communisten en de monarchie.

De C.P.N. heeft zich, afgezien van haar republikeins beginsel, slechts incidenteel uitgesproken t.a.v. haar houding jegens het regerend Vorstenhuis. Terzake werd steeds de indruk gevestigd, dat deze kwestie als niet-actueel terzijde is gesteld. Anders ligt de zaak in België, waar de "Rode Vaan" (6 Juni 1951) een beschouwing van de hand van Jean Terfve over de monarchie heeft geplaatst. "De monarchie, verouderde instelling, die veroordeeld is te verdwijnen, is in België slechts een instrument voor dictatuur in de handen van de reactie", aldus de teneur van het betoog van deze communistische topfunctionaris in België (zie bijlage 3).

Internationale Conferentie Havenarbeiders Noordzeelanden te Antwerpen.

Op 29 April 1951 is te Antwerpen een bijeenkomst gehouden van afgevaardigden van havenarbeiders uit Frankrijk, België en Nederland. Het initiatief zou volgens publicaties betreffende deze bijeenkomst zijn uitgegaan van het "Actie-comité van Havenarbeiders in Antwerpen", maar er werd in deze overleg gepleegd met de bij het communistische Wereld Vak Verbond aangesloten "Internationale Beroeps Afdeling voor Zeelieden en Havenarbeiders".

Het doel van deze bijeenkomst was te komen tot het bijeenroepen van een conferentie van afgevaardigden van havenarbeiders uit de Noordzee-havens, teneinde:

- 1e de eenheid in de strijd voor de vrede tot stand te brengen;
- 2e de solidariteit tussen de dokwerkers te verstevigen;
- 3e de strijd voor de eisen te coördineren;
- 4e te komen tot een betere uitwisseling van gegevens over de arbeidsvoorwaarden en sociale toestanden in de verschillende havens.

VERTROUWELIJK

Als eisen werden geformuleerd:

1e aanpassing der lonen aan de levensduurte;

2e arbeidsduur: 40 uren per week;

3e verbetering en uitbreiding van het ploegenstelsel;

4e verhoging van de vergoedingen voor arbeidsongevallen en de invoering van een Wet op de Veiligheid.

Begin Juni bleek de bij de E.V.C. aangesloten "algemene Bedrijfsbond Transport" (A.B.T.) voorbereidingen te treffen voor een afvaardiging naar de "Internationale Conferentie van havenarbeiders uit de Noordzeelanden" te Antwerpen. Daaraan zou ook door havenarbeiders uit Frankrijk, België en West-Duitsland worden deelgenomen. Als data voor deze bijeenkomst werden in de propagande genoemd 30 Juni en 1 Juli.

Poging tot misleiding.

Nadien bleek echter, dat de samenkomst in werkelijkheid op 23 en 24 Juni 1951 was bepaald. Deze data zouden alleen aan de afgevaardigden bekend gemaakt mogen worden. De andere aanduiding diende teneinde de overheid het spoor bijster te doen worden, voor het geval deze maatregelen zou willen doen treffen om de conferentie of het deelnemen daaraan te verhinderen.

De buitenlandse deelnemers werden aan de stations opgevangen en langs omwegen naar de vooraf niet bekende vergaderplaats geleid, waar de eerste samenkomst werd gehouden. Na afloop van de vergadering zijn de buitenlanders ter plaatse aangehouden en des nachts als ongewenste vreemdelingen over de grens geleid. Zie verder onder hoofdstuk III, sub D.

II. Activiteit van C.P.N. en Hulporganisaties.

•Aanknopingspunten propaganda.

De précaire situatie van de Nederlandse staatsfinanciën biedt de C.P.N. één van de meest geschikte mogelijkheden voor propaganda en actie van de laatste tijd.

De koude oorlog tussen het communistische bloc enerzijds en de democratische landen anderzijds legt mede aan Nederland de verplichting op een aanmerkelijk gedeelte van het staatsinkomen te besteden aan de opbouw van een modern defensie-apparaat. Het feit, dat de Nederlandse Regering het noodzakelijk acht, de daarvoor aangewende sommen te onttrekken aan de verhoging van het algemeen welvaartspeil, is een van de meest sprekende en sterke punten van de communistische propaganda.

Het Partijbestuur der C.P.N. weet te goed, dat de bezuinigingsmaatregelen der Nederlandse Regering het eerst tot gelding moeten komen in het beperken van het verbruik.

Bij de verbruikers neemt dientengevolge de bezorgdheid (ontevredenheid) toe. Het feit, dat het merendeel dezer con-

VERTROUWELIJK

sumenten geen communist is, brengt de propaganda der communisten ver buiten hun eigen gelederen.

Het instellen van een communistische maatschappij, zo nodig door middel van een gewelddadige omwenteling, is de leidende gedachte van elke partij-handeling. De politieke taak van de communisten houdt derhalve mede in, dat de ontevredenheid van de massa voortdurend moet worden aangewakkerd. De partij-leiding begeert dus bovenal de massa-staking als een uiting van revolutionaire geestesgesteldheid, welke tevens aanspoort tot verder verzet van de massa tegen de huidige sociaal-economische orde. Hierbij is doelstelling, dat zulks ontwrichting van de "kapitalistische" maatschappij zal bewerkstelligen. Het stagneren van het nationale productieproces in de zgn. kapitalistische landen kan daar in belangrijke mate toe bijdragen. De partij bevindt zich echter in een moeilijke positie. De nationale verarming werkt ten gunste van de communistische propaganda, daarentegen blijft de geringe financiële draagkracht van de eigen kassen der C.P.N. en van de mantelorganisaties een beletsel bij de "communistische opmars naar de overwinning".

Massa-politiek.

De afwezigheid van ondersteuningsmogelijkheden heeft een averechtse uitwerking op de eventuele stakingswil der arbeiders. In Nederland draagt de ervaring uit het verleden er niet toe bij, dat C.P.N. en E.V.C. terzake stakingen met vertrouwen worden tegemoet getreden. De C.P.N., zo is gebleken, verwijst de meesten van hen, die werden ontslagen wegens hun optreden ten behoeve van de communistische stakingspropaganda, voor het ontvangen van materiele bijstand naar de Overheid (Sociale Zaken). De opvatting van de C.P.N. is, dat de schaarse financiën van de partij voor ondersteuningsdoeleinden mogen worden aangewend, wanneer en zolang zodanige ondersteuning enig politiek nut voor de partij afwerpt. Een massa-actie, waarbij ook niet-communistisch georganiseerde groepen worden betrokken, zou eventueel de actieleiders in staat kunnen stellen te putten uit andere financiële bronnen (stakingskassen buiten de controle van de communistische organisaties, geldinzamelingen uit hoofde van brede solidariteitsacties e.d.). De partij dient om dit te bereiken het wantrouwen van de arbeiders t.o.v. haar bedoelingen weg te nemen. Het zoeken van toenadering tot andersdenkenden leidde tot wijziging van de in 1947 en 1948 toegepaste isolementspolitiek. De partij ondervindt nu nog de hinder van het destijds gevoerde beleid, dat het sectarisme in de hand werkte. Een artikel in het Kominformweekblad "Voor een duurzame Vrede, voor Volksdemocratie" van 1 Juni 1951 bevat dienaangaande de volgende kenschetsende zinsneden:

Alleen

VERTROUWELIJK

"Het succes van de strijd hangt af van de vraag, hoe zij (de communisten) het zullen verstaan zich met de brede massa's der werkers, in de eerste plaats met de proletarische, maar ook met de niet-proletarische werkende massa's te verbinden, hen te benaderen en wanneer ge wilt, tot op zekere hoogte zelfs met hen samen te smelten" (dezerzijds onderstreept).

En verder:

"De communisten moeten weten, dat de partij van de arbeidersklasse, zonder omvattende verbindingen met de massa's, zonder het voortdurend versterken van deze verbindingen, zonder de bekwaamheid naar de stem der massa's te luisteren en haar dringende noden te verstaan, zonder de bereidheid niet alleen de massa te onderrichten, maar ook van haar te leren, geen werkelijke massapartij kan zijn, die in staat is de miljoenen der arbeidersklasse en van alle werkers te leiden" (dezerzijds onderstreept).

Deze opvatting is niet nieuw. Het betreft hier citaten uit werken van Lenin en Stalin, welke echter in de actualiteit worden geplaatst. Het is een voorbeeld van "wijziging van inzicht met de wijzigende omstandigheden" (opportunistische).

In de rubriek "Kameraad, wat denk je er van?" (Waarheid 21-6-1951) schrijft een kantoorbediende, kennelijk met instemming van de redactie:

"Wordt er wel naarstig gezocht naar de punten van overeenstemming tussen alle werkers en vooral ook: worden deze in een voor alle werkers aanvaardbare en begrijpelijke vorm gegoten?"

Het hoge partijkader deelt deze twijfel:

"E.V.C.-ers wissen in de praktijk de klasse-grens uit tussen de aan het kapitaal verknochte leiders van de P.v.d.A. en het N.V.V. en andersdenkende arbeiders." M.a.w. de E.V.C.-leden zien niet of onvoldoende in, dat resp. de leiders en de leden van de P.v.d.A. en het N.V.V. volgens communistische opvatting, principieel behoren tot elkander vijandige klassen; de leden bij het proletariaat; de leiders bij de kapitalisten.

Het Kominformorgaan van 15 Juni j.l. wenst een einde gemaakt te zien aan "de onderschatting van het werk van de communisten in de vakbeweging, de in vele landen bestaande sectarische stemmingen t.a.v. het vakverenigingswerk". De communistische leiders vereenzelvigen de partij niettemin geenszins met "de massa". De partij is, leerstellig bezien, de voorhoede van het proletariaat. Bij het succesvol ontketen van een massa-actie, doch ook bij propagandistische activiteit in algemene zin, wil de partij zoveel mogelijk haar fondsen besteden om zich van de politieke leiding meester te maken.

VERTROUWELIJK

Een andersdenkende maakte volgens "De Waarheid" bezwaar tegen de daarin gedane "vaak fanatieke en kwetsende aanvallen" op de leiders van de P.v.d.A..
De redactie verklaarde:

"Inzender dient te bedenken, dat deze "aanvallen" op Vorrink c.s. tot doel hebben, voor de leden van de P.v.d.A. en de gehele arbeidersbeweging het schadelijke van de politiek der P.v.d.A.-leiders duidelijk te maken."

"Ophouden daarmee zou de massa overlaten aan de funeste invloed, die van Vorrink c.s. uitgaat".

Het blad zegt nimmer de bedoeling te hebben de P.v.d.A.-leden te kwetsen. Integendeel toont het voorbeeld van Nenni in Italië, dat de communisten bereid zijn met iedereen samen te werken, onverschillig of hij een leidende functie bekleedt in de P.v.d.A. dan wel gewoon lid is. Samenwerking met hen, die de oorlog direct of indirect propageren, is echter onmogelijk. Hoe eerder de P.v.d.A.-leden zich van hen ontdoen, des te beter (De Waarheid 14-6-1951).

De C.P.N. begroet derhalve tekenen van al dan niet vermeende oppositie in de P.v.d.A. of het N.V.V. met vreugde. Een dergelijke oppositie werd onlangs gesignaleerd te Schiedam en te IJmuiden. Ook het in deze overzichten meer genoemde oppositie-blad "De Stem van de N.V.V.-er" mag zich nog in de belangstelling der extreem-linkse propagandisten verheugen.

Contra het "fascisme".

"De communisten maken de volkeren voortdurend het wezen van het fascisme duidelijk", aldus het orgaan van het Communistische Informatie Bureau. "Zij mobiliseren de haat der miljoenen tegen de fascistische koppensnellers en hun handlangers".

De C.P.N.-pers laat zich te dien aanzien niet onbetuigd en bestempelt vele maatregelen van het Westen als uitingen van fascisme. Zij toonde zich b.v. heftig verontwaardigd over de voorgestelde nieuwe (inmiddels opgeschorte) regeling t.a.v. de uitgifte van paspoorten. Door "administratieve rompslomp" wil de regering reizen naar Oost-Europa onmogelijk maken, aldus het commentaar. Zij is bang voor de "waarheid over de schone werkelijkheid van de socialistische wereld".

Het voorbeeld van de communistische functionarissen wordt van veel belang geacht. Mede daarom weigerde het communistische Eerste Kamerlid Jacob BRANDENBURG de hem verleende Kings-Medal for Courage in the Cause of Freedom (zie bijlage 4).

Het Dagelijks Bestuur wijdde een zijner zittingen aan het Amerikaanse voorstel tot beperking van de handel met

VERTROUWELIJK

Oost-Europa. Volgens F. Baruch was dit een treffend bewijs voor de politiek van brutale inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van andere volkeren. De tegenstellingen werden hierdoor bovendien verscherpt, daar Rusland deze regeling niet als een vriendelijke daad kan beschouwen. De economische gevolgen van het voorstel zouden zich wegens het ontbreken van een mogelijkheid voor compensatiehandel openbaren in een scherpere concurrentiestrijd in West-Europa.

In de Volksvertegenwoordiging toonde de communistische fractie o.a. bij de behandeling van de begrotingen van het Ministerie van Landbouw en Visserij, en van Verkeer en Waterstaat, haar zin voor opportunisme. J.v. Santen, hoewel bezwaar makende tegen de "schriele" uitvoering, hechte zijn goedkeuring aan de Noodregeling Kinderbijslag Kleine Zelfstandigen. Hij verklaarde zich echter tegen de accijnsverhoging op gedistilleerd, omdat daardoor de regering fl. 20.000.000 meer aan de "oorlogsvoorbereiding" zou kunnen besteden.

Het aantal "Arcor"-inzendingen (bijdragen van arbeiderscorrespondenten in "De Waarheid") met denigrerende berichtgeving over de bedrijven, was groter dan over de maand Mei. Deze "klasse-ervaringen" dienen mede om een besef van de juistheid van de leuzen en de politiek van de C.P.N. in gang te doen vinden.

Deze maand kwam tevens de vroeger aangekondigde brochure "Finsterwolde" van de pers. Feitelijk behoeft dit werkje van Jan Haken, uit Finsterwolde geboortig, nauwelijks vermelding, daar het slechts herhalingen bevat van hetgeen "De Waarheid" reeds uitvoerig betoogde.

Reacties op gebeurtenissen in het buitenland.

Wegens gebrek aan gelijkwaardig binnenlands nieuws poogde de C.P.N.-pers communistische successen te destilleren uit de gebeurtenissen in het buitenland. Nadat bekend geworden was, dat het stemmental van de Italiaanse C.P. in de laatste verkiezingen niet ongunstig was beïnvloed, kon "De Waarheid" gemakkelijk enige regels wijden aan de aldaar in de aanvang van dit jaar gevormde, kleine oppositionele groep onder leiding van Cucchi en Magnani. Het blad had het bestaan van deze afscheiding tevoren echter zoveel mogelijk verzwegen. De Franse verkiezingen, ook buiten C.P.N.-kringen met belangstelling gadeslagen, brachten het propaganda-apparaat eveneens in beweging. Hierbij werd vooral de nadruk gelegd op de onrechtvaardigheid van de nieuwe Franse kieswet, door de toepassing waarvan het systeem der evenredige vertegenwoordiging in het gehele land werd verlaten, met uitzondering van het district Parijs. "De Waarheid" maakte van de voorhanden zijnde ge-

VERTROUWELIJK

gevens zodanig gebruik, dat hierdoor de indruk werd gewekt van een volkomen rechteloze positie der Franse communisten.

Van grote betekenis is het initiatief van de vertegenwoordiger der U.S.S.R. in de UNO, Jacob Malik, betreffende het beginnen van besprekingen voor het tot stand brengen van een wapenstilstand in Korea, hetwelk, volgens Malik's woorden, uitsluitend tot militaire problemen zou worden beperkt.

Op 27-6-1951 publiceerde "De Waarheid" een verklaring van het Dagelijks Bestuur der C.P.N. (zie ook bijlage 1)

Het afbreken van de Parijse voor-conferentie zou door "Washington" opzettelijk zijn geschied. De tegenstellingen in de wereld zouden erdoor zijn verscherpt. De overwegingen, van communistische zijde vroeger gelanceerd t.a.v. geallieerde vredesvoorstellen, schijnen thans van generleid waarde meer. De U.N.O.-troepen, zo werd eertijds betoogd, gebruikten een wapenstilstand slechts tot versteviging van hun militaire posities. Thans volstaat het Dagelijks Bestuur met een oproep tot versteviging van de vredesactie en tot het zenden van moties aan de Regering om Malik's initiatief te doen steunen in de UNO.

Het eist tevens "onmiddellijke terugtrekking der Nederlandse troepen uit Korea", waarin reeds een zwenking naar de politieke propaganda kan worden onderkend. Het D.B. loopt hiermede op de onderhandelingen vooruit, wat in de bedoeling ligt. Terwijl het publiek - voor een deel weliswaar sceptisch, doch niettemin met enige hoop - de resultaten der onderhandelingen afwacht, poogt de communistische propaganda voordeel te behalen uit de huidige situatie. Het anti-Amerikanisme laait hoog op. Het Kominformblad van 29 Juni j.l. bevat een hoofdartikel, dat één felle aanklacht is tegen de bestuurders der vrije landen. Ook "De Waarheid" wist reeds, mede met behulp van T. Soenito-HEYLIGERS, medelid van de delegatie der Internationale Democratische Vrouwen Federatie, welke Korea bezocht, de hand te leggen op enkele "primeurs", waaruit het onmenselijk optreden der Amerikanen in Korea moest blijken (zie Overzicht nr. 5 - 1951 hoofdstuk I).

Partij activiteit intern.

De zomermaanden tonen, zoals gewoonlijk, een afname van de interne activiteit der partij. Het "Waarheid-Zomerfeest", op 2 September a.s. - na de vacaties - te Amsterdam te houden, is nu de voornaamste propagandastunt voor het nieuwe seizoen. In tegenstelling met vorig jaar, toen dit Zomerfeest in vijf ver uit elkaar liggende gemeenten werd gevierd, zal in 1951 één grote bijeenkomst de saamhorigheid in de C.P.N. en van de Waarheid-lezers moeten demonstreren. Onwonenden en zij, wier komst naar het feestterrein weinig of geen kosten met zich brengt, zullen een entree-prijs

VERTROUWELIJK

moeten betalen. Meer dan voorheen zullen de deelnemers er ditmaal kermisvermakelijkheden aantreffen.

In het kader van de "strijd voor de eenheid" gaat de opvoeding der partijgenoten in Marxistische zin onverdroten voort. Klaarblijkelijk is het resultaat der desbetreffende pogingen van de functionarissen niet groter dan tevoren. Vele partij-"werkers" werd te weinig aandacht verweten voor de in April j.l. gehouden "Maand van vrede en vriendschap met de S.U.". De Waarheid sprak in dit verband spottend over "merkwaardige communisten". (Zie mede het slot van dit hoofdstuk).

Niettemin gaf Fred Schoonenberg op een openbare vergadering te Amsterdam op 29 Juni toe, dat ook partij en krant in dit opzicht nog veel tekort schieten. Reeds eerder erkende de redactie van het blad, dat zij niet in staat was alle facetten van de strijd voldoende te belichten. Juist daarom werd de rubriek "Kameraad, wat denk je ervan?" ten zeerste toegejuicht. Volgens het systeem van "critiek en zelfcritiek" voelde de redactie van "De Waarheid" zich gedwongen het gemeenteraadslid van Utrecht, Ch. ULTZEN "de ernstige fout" te verwijten de wethouder aldaar te hebben ondersteund in zijn beleid t.a.v. een veertien-tal dakloze gezinnen. Ultzen had wel de ellende dezer mensen geschilderd, doch nagelaten de regeringspolitiek van oorlogsvoorbereiding en de bouwstop als oorzaak daarvan aan te wijzen.

De organisatie-secretaris van het district Drente der C.P.N. trok op zijn beurt van leer tegen Melle Vleer, voormalig partijfunctionaris en C.P.N.-gemeenteraadslid te Ter Apel.

Kremer was van mening, dat Vleer door de lankmoedigheid van de partij te lang zijn anarchistische en défaitistische denkbeelden had kunnen botvieren. Hij wees op de noodzaak van een blijvende waakzaamheid. Zonder opgave van redenen bedankte H. van der Veen als raadslid van de gemeente Emmen. Deze communist had tijdens de staking der veenarbeiders meermalen verklaard het oneens te zijn met het stakingscomité. Waarschijnlijk is daarin de oorzaak van zijn ontslagname gelegen.

Op 27 Juni j.l. arriveerde de algemeen secretaris der C.P.N. Paul de Groot, te Amsterdam. De Groot was op 21 Maart 1951 naar Brussel vertrokken en vertoefde van 24 Maart af tot de datum van zijn terugkeer achter het IJzeren Gordijn. Ofschoon destijds aangenomen werd, dat hij, evenals zijn Franse collega Thorez, voor de behandeling van een oude kwaal ons land verliet, moet wel als vaststaand worden aangenomen, dat hij op de eerste plaats in Oost-Europa contact heeft opgenomen met vooraanstaande communisten.

Vooralsnog kan niet worden beoordeeld of de reis van De Groot een belangrijke wijziging zal brengen in de politiek

VERTROUWELIJK

van de C.P.N. In verband met gebeurtenissen uit het verleden, kan binnen niet al te lange tijd een vergadering van het Partijbestuur worden tegemoetgezien.

MANTELORGANISATIES.

De vredesactie.

Bij de communistische mantelorganisaties is het nog alles "vrede" wat de klok slaat.

De zich voortslepende petitionnementsactie zou eind Juni 200.000 handtekeningen hebben opgeleverd. "Dat is verblijdend nieuws, maar de vreugde over het feit, dat 200.000 Nederlanders publiek hebben gemaakt te geloven in de zaak van de vrede, wordt getemperd door de wetenschap dat het bereikte aantal handtekeningen ver achter de enorme mogelijkheden is gebleven", aldus de Waarheid. Na te hebben gewezen op het grote belang van permanente vredescomité's, vraagt het blad zich af of mogelijk het werk van de communisten in deze comité's een belemmering voor de ontplooiing is geweest, in het bijzonder door te weinig vertrouwen te hebben in niet-communistische vredesstrijders.

Ter stimulering van de campagne zijn verschillende plannen ontworpen. Zogenaamde vredesforums, zowel voor ouderen als voor de jeugd, moeten mensen van verschillende politieke en religieuze overtuiging betrekken in een openbaar debat over de vrede.

Een comité met als secretaris de bekende anti-militarist Jhr. G.J.v. Suchtelen, organiseerde voor 8 Juli een landelijke "Jeugdvredestrek" naar Amsterdam.

De samenstelling van het comité en de aandacht aan deze gebeurtenis in de communistische pers gewijd, laten er geen twijfel over bestaan, dat in feite de Jeugdvredestrek geheel in het vlak ligt van de communistische vredesactiviteit.

In verband met het gelijktijdige bezoek van een aantal geallieerde oorlogsschepen aan de hoofdstad, verbood de burgemeester van Amsterdam deze manifestatie voor 8 Juli. Het comité stelde de "trek" dientengevolge uit (tot 15 Juli). Een mars door de stad met als besluit een "vredesfeest" in de openlucht, stonden mede op het programma. De communistische pers rekende op een aantal deelnemers van 20.000 à 25.000.

Voor de periode van 7-15 Juli 1951 werd door de Nederlandse Vredesraad een "vredesweek" geprojecteerd. Een artikel in "De Waarheid" van 30 Juni met de koppen "Korea: Stalingrad voor de Amerikaanse agressor" en "Overwinning signaal voor versterking vredesstrijd" moest de lezers overtuigen, dat de Amerikaanse aanvaller niet in de laatste plaats als gevolg van de activiteit van de vredesbeweging, gedwongen was in te gaan op een voorstel (van het vrede-lievende Rusland) om tot een wapenstilstand te komen.

Vrouwenbeweging.

De gebeurtenissen in Korea worden eveneens dienstig gemaakt aan de propaganda van de N.V.B.. Het hoofdbestuurslid T.Sunito-Heyligers maakte deel uit van een F.D.I.F.-commissie welke onlangs Noord-Korea bezocht.

Op openbare vergaderingen wordt verslag uitgebracht over de bevindingen van de deelneemsters. Deze resulteren in een heftige aanklacht tegen de "weezinwekkende misdaden van de Amerikaanse interventielegers". Een inzameling ten behoeve van "het Kind van Korea" past in de N.V.B.-activiteit van het ogenblik.

De N.V.B.-landdag, welke op 1 Juli te Hilversum werd gehouden, bracht een duizendtal (De Waarheid spreekt van 2000) vrouwen en mannen bijeen. Ook hier werden de bezoekers geconfronteerd met "Amerikaanse gruweldaden in Korea".

De vereniging organiseert dit jaar wederom kindervacantiecampen. Loenen is de plaats waar de jeugd, à raison van fl. 15.-, een week van de frisse lucht kan genieten.

Progressieve Studerende Jeugd.

De O.P.S.J. belegde op 10 Juni te Amsterdam een "Studie en Strijd-landdag". Het met 6 weken verlengde viermaandenplan werd hiermede afgesloten. De bijeenkomst, waaraan ca. 750 bezoekers deelnamen, maakte een rommelige indruk. De sfeer wordt voldoende gekenschetst door de vermelding dat de aanwezigen zich konden vermaken o.a. met het werpen van ballen naar de contereitsels van de Nederlandse ministers. Vierhonderd nieuwe leden, twaalf nieuwe afdelingen en tien afdelingen in oprichting werden gemeld als resultaat van het "plan".

Het A.N.J.V.

De Jeugdvredestrek had de belangstelling van het A.N.J.V.. Het lopende "viermaandenplan" kwam tijdens deze verslag-periode praktisch niet ter sprake. Dit was half Juni (dus na 3 maanden) voor 23% vervuld.

Er wordt door deze organisatie intensieve propaganda voor de deelname aan het 3e Wereldjeugdfestival te Berlijn (5-19 Augustus 1951) gemaakt. Tweehonderd gegadigden zouden hun bescheiden reeds bij het Festival-comité hebben ingeleverd.

Een door het "Nationale Comité ter voorbereiding van deelname aan het Festival van Jeugd en Studerenden voor de Vrede" uitgegeven "Festival Bulletin" houdt de adspirant-deelnemers op de hoogte van de komende gebeurtenissen. Te Berlijn zouden de Nederlandse, de Russische en de Hongaarse delegaties tijdens "discussie-ontmoetingen" met elkaar van gedachten wisselen. Een bijeenkomst van West-Duitse en Nederlandse metaalbewerkeren staat eveneens op het programma.

VERTROUWELIJK

Nationale tentoonstelling "Jeugd en Vrede".

Onder auspiciën van het vermelde comité kwam een "voorbereidend Comité Nationale Tentoonstelling" tot stand. Onder het motto "Jeugd en Vrede" zond dit aan Nederlandse kunstenaars tot 35 jaar een oproep om werken in te zenden voor een nationale tentoonstelling. De negen beste werken werden gekozen om Nederland te vertegenwoordigen op de internationale tentoonstelling "van jonge kunstenaars in het kader van het 3e Wereldjeugdfestival". Het aanbevelingscomité vermeldt de namen van Jhr W.J.H.B. Sandberg, L.P.J. Braat, Germ de Jong, Ed Hoornik, H. van Kruiningen, Ben Guntenaar, John Raedecker, Jan Kassies, G. Laaster, H.L.C. Jaffe en Ulco Kooistra. Een veertigtal kunstenaars zou aan de oproep gehoor hebben gegeven. Op een van 27 Juni tot 1 Juli te Amsterdam gehouden tentoonstelling werd hun werk geexposeerd.

Terug uit de U.S.S.R.

De leden van de arbeidersdelegatie, welke in Mei j.l. een bezoek aan Rusland bracht, gingen voort hun belevenissen publiek te maken. Veelal geschiedde dit op vergaderingen belegd door z.g. ontvangstcomit's, samengesteld uit EVC-ers, NVB-ers en ongeorganiseerden.

Hoewel de communistische pers zich in het algemeen tevreden toonde over de in April 1951 belegde "Maand van Vrede en Vriendschap met de Sowjet-Unie", werd in De Waarheid van 7 Juni critiek uitgeoefend op de houding van de districts- en afdelingsfunctionarissen van de C.P.N. t.o.v. de Vereniging "Nederland-USSR". Zij dienen er van doordrongen te zijn, aldus het bewuste artikel, dat het werk van de vereniging "Nederland-USSR" moet worden gesteund. Het mag niet belemmerd worden door een onduldbare onverschilligheid of door een sectarische opvatting over het karakter en het doel van "Nederland-USSR", zoals deze tot uiting kwam tijdens de in April j.l. gehouden "Maand van Vrede en Vriendschap met de Sowjet-Unie". "De oplage van het maandblad "NU" stijgt steeds, echter buiten de schuld van de leden der C.P.N. bij wie een schromelijk gebrek aan inzicht over de grote betekenis van de vereniging N.U. bestaat".

III. V A K B E W E G I N G.

A. ALGEMEEN.

1. Tanend ledental, nochtans groeiende invloed op arbeidsrust.

Nog steeds (zie ook M.O. 4/'51, blz. 12 onderaan) worden berichten ontvangen over de achteruitgang van het ledental van de E.V.C. en de daarbij aangesloten bonden. Het schijnt daarom vreemd, dat de E.V.C. ook in deze verslagmaand weer actie-successen heeft kunnen boeken. In de ontwikkeling van enkele stakingen (o.m.) zijn enige vorderingen van de E.V.C. waargenomen, die de aandacht verdienen.

2. Snellere E.V.C.-reacties.

Bij het ontstaan van grieven onder bedrijfspersoneel reageert de betrokken E.V.C.-bond als regel sneller dan vroeger het geval was. Niet zelden verschijnt spoedig een "vrijgestelde" bestuurder ter plaatse, die tracht de bestaande ontevredenheid tot stakingslust te doen ontwikkelen.

Daar de reacties van Uniebonds zijde buiten de waarneming van deze dienst vallen, kan uit de beschikbare berichten niet worden vastgesteld, dat de E.V.C. doorgaans sneller dan de andere bonden reageert. Wel echter is gebleken, dat de E.V.C. er bij herhaling in slaagt, anders- en niet-georganiseerden in haar activiteit tot verstoring van de arbeidsrust te betrekken en hen daarmee te onttrekken aan de invloed van de Uniebonden in de gevallen, waarin deze zich niet achter een staking stellen.

3. Vast procedé: bedrijfs- of actie-comité's.

Het spreekt welhaast vanzelf, dat de E.V.C. - gelet ook op de naar verhouding geringe ledenaanghang - voor een actie pas kans van slagen heeft, wanneer de grieven ook onder de niet-leden leven of tot leven zijn gebracht. Is het een of het ander het geval, dan is de werkwijze die men volgt vrijwel steeds dezelfde.

"Brede basis".

Er wordt getracht een "comité" te vormen, dat zich aandient als "bedrijfs-comité", "actie-comité", "comité ter verdediging van het levenspeil", enz.. Gewoonlijk slaagt men erin, ook enkele, in één of meer Uniebonden georganiseerde arbeiders in een dergelijk comité te doen zitting nemen. In pamfletten wordt nimmer verzuimd de "brede basis" van het comité tot uiting te doen komen, o.m.

VERTROUWELIJK

door achter de namen van de ondertekenaren de vakorganisaties te vermelden, waarbij zij zijn aangesloten. Het comité tracht gewoonlijk door het beleggen van vergaderingen, pamfletverspreiding e.d. de actie tot verder leven te brengen.

In sommige gevallen blijkt een "comité van actie" alleen te bestaan op het pamflet, waarop het zich aankondigt. Van verdere actie wordt dan weinig of niets vernomen. Daartegenover staan gevallen, waarin bedrijfscomité's er wel degelijk in slagen, zij het ook incidenteel, een bredere aanhang te verwerven.

Tsj. Slowakije.

Het opereren met dit slag comité's is overigens niet nieuw, maar dateert reeds van medio 1947. De eerste opzet is praktisch mislukt, doordat de publieke opinie hier te lande werd gealarmeerd door de overeenkomst tussen de "comité's voor welvaart en democratie" en de actie-comité's, die in Tsjecho-Slowakije hebben bijgedragen tot de omwenteling van Februari 1948. Partij en E.V.C. hebben deze vorm van actie-organisatie evenwel niet losgelaten, integendeel: er kunnen nu in hoofdzaak twee soorten van deze comité's worden onderscheiden: de "Vredescomité's" en de "Bedrijfscomité's". Een belangrijk verschil met de situatie van 1948 is dit, dat de C.P.N. in haar bemoeiingen met deze comité's nog verder naar de achtergrond is teruggetreden. Voor het coördinerend actie-werk is a.h.w. een andere organisatie bij- en tussengevoegd, n.l. respectievelijk de Nederlandse Vredesraad en de E.V.C..

4. Actie-verbreding.

Dit camouflerend terugtreden van de C.P.N. ligt geheel in de historische lijn van de communistische tactiek. Deze werd mede onderkend in de reeds eind 1947 begonnen geleidelijke verplaatsing van de acties, n.l. van de partij naar de omringende organisaties. De CPN gaf leiding en instructies, maar droeg de uitvoering steeds meer op aan bepaalde hulporganisaties.

5. Bedrijfswerk.

Een dergelijke verbreding van de partij-activiteit vindt ook plaats ten aanzien van het zgn. "bedrijfswerk".

De C.P.N. heeft zich de laatste jaren veel inspanning getroost een bedrijfsgewijze organisatie in de partij te verkrijgen: de bedrijfsafdelingen moesten toonaangevend worden. Van den aanvang af, heeft dit streven weinig succes

VERTROUWELIJK

geboekt en men kan wel zeggen, dat het op een mislukking is uitgelopen.

De E.V.C. ontwikkelt de laatste maanden een bedrijvigheid, ook op organisatorisch gebied, die sterk aan het bedrijfswerk van de C.P.N. doet denken. In het vorig maandoverzicht (no. 5 - 1951, blz. 13) is de aandacht reeds gevestigd op de bedrijfsgroepen van de E.V.C. en hun bedrijfsbesturen. Deze zijn te vergelijken met de bedrijfsafdeling en het bedrijfsafdelingsbestuur van de C.P.N..

Het feit, dat de E.V.C. zich steeds sterker bedrijfgewijze gaat organiseren, kan zoals eerder opgemerkt, worden gezien als een normale ontwikkelingsgang in de organisatorische uitbouw van een vakorganisatie. Het valt echter op, dat deze geleidelijke ontwikkeling in de E.V.C. plaats vindt:

- 1e nadat gebleken is, dat via het "open" bedrijfswerk van de C.P.N. de arbeidersmassa wel bereikt, maar niet voldoende beïnvloed kan worden;
- 2e nadat de C.P.N. haar greep op de E.V.C. aanzienlijk heeft versterkt.

Verschillende organisatorische veranderingen hebben tot doel de strijdbaarheid van de E.V.C.-leden in bedrijfsverband te verhogen;

Contributie-inning. Belangrijk is in dit verband bijv. dat men ook de contributie per E.V.C.-bond bedrijfgewijze gaat innen. Betrouwbare berichten zeggen hierover, dat de bezuinigingsnoodzaak hiertoe de voornaamste drijfveer is. Een dergelijke organisatorische maatregel is op zichzelf reeds van betekenis, maar hij verleent bovendien steun aan het streven naar saamhorigheidsbewustzijn binnen het bedrijf. Het verwerklijken van organisatorische zelfstandigheid van de bedrijfsbesturen wordt er tevens mede gediend.

E.V.C.-bedrijfsbladen. Van belang is ook de toename van het aantal E.V.C.-bedrijfsbladen. Ook in dit opzicht wordt getracht langs de weg van de E.V.C. te verwezenlijken wat langs die van de partij zelf nooit goed tot zijn recht mocht komen. Zoals reeds gemeld op blz. 14 van Maandoverzicht no. 5 - 1951 moeten de bedrijfsbesturen zelf, zowel redactioneel als financieel hun bedrijfsbladen verzorgen.

Direct contact met E.V.C.-leiding. Alhoewel de bedrijfsbesturen hun organisatorische binding behouden ten opzichte van de Plaatselijke Raad, moeten zij o.m. bij het ontstaan van spanningen in de bedrijven rechtstreeks contact opnemen met de E.V.C.-leiding. Deze maatregel, die weer sterk doet denken aan een soortgelijke leefregel voor de bedrijfsafdelingen van de C.P.N., werkt, bij gebleken noodzaak, een tijdig

VERTROUWELIJK

bijspelingen van meer ervaren E.V.C.-leiders in de hand. In de praktijk is al bij enige arbeidsconflicten gebleken, dat snelle hulp van "Amsterdam" de ontwikkeling van het conflict tot een staking heeft vergemakkelijkt.

Penetratie in Uniebonden. Stelselmatig wordt van de C.P.N. en de E.V.C. uit, z.m. in de vernieuwde scholingsactiviteit, opgewekt tot penetratie in de Uniebonden, met name in het NVV. Ook in dit opzicht werkt nu de E.V.C. aan een zaak, die vroeger rechtstreeks door de C.P.N. behartigd werd.

"E.V.C.-bedrijfswerk". Het is duidelijk geworden, dat naast het C.P.N.-bedrijfswerk een "E.V.C.-bedrijfswerk" is komen te staan. Voor wat het zgn. "open" bedrijfswerk van de C.P.N. betreft, vindt althans een belangrijke actiever-schuiving naar de E.V.C. plaats. De term "bedrijfswerk" was jarenlang een echt partijbegrip. Naar onlangs is gebleken begint zij nu als zodanig ook in E.V.C.-kring ingang te vinden.

Op het sociaal-economisch front wordt de E.V.C. steeds meer de vooruitgeschoven strijdformatie van de C.P.N.. Het zal daarom van belang zijn de verdere organisatorische ontwikkeling van de E.V.C. in de vorenbesproken richting nauwkeurig gade te slaan.

6. Doel van de organisatie-verstevinging.

Het Verbondsbestuur der E.V.C. heeft in zijn zitting van 18-6-1951 een verklaring aangenomen, die in grote opmaak is verspreid, zowel in E.V.C.-organen als in pamfletvorm. De koppen vermelden: "Voor 10% loonsverhoging" en "Voor een Vredespact tussen de Grote Vijf". In de verklaring wordt ernstige kritiek geoeffend op het persbericht van de "Stichting van de Arbeid", waarin bekend werd gemaakt, dat de "bezittende klasse en de hoofdbesturen van N.V.V.,

K.A.B. en C.N.V. geen verdergaande verhoging van de lonen noodzakelijk achten".

Vervolgens wordt een aanval gedaan op de gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek, waarop het persbericht zou zijn gebaseerd. Volgt als conclusie: "dat het Bureau, op aanwijzing van de regering, gegevens produceert, die erop gericht zijn de werkelijke toestand van de arbeider te verbergen".

Openlijke oproep tot massa-staking.

De laatste, vet gedrukte alinea luidt:

"De Nederlandse arbeidersklasse heeft slechts de keuze tussen enerzijds een steeds dieper zinken in het moeras van armoede, bewapeningswedloop en vette winsten voor de ondernemers, en anderzijds het organiseren van massa-stakingen, voor loonsverhoging en strijden voor de

VERTROUWELIJK

vrede. De keuze is niet moeilijk. Het verbondsbestuur roept alle werkers op doelbewust en eensgezind de tweede weg te gaan". (Onderstreping dezerzijds).

7. Vooruitzicht.

Het is zeker niet de mankracht van de E.V.C., die belangrijke stakingen zal kunnen teweeg brengen. Indien echter de E.V.C. erin zou slagen de organisatorische en tactische vernieuwing grondig door te voeren, dan kunnen niet alleen sociaal-economisch, maar ook politiek, gevaarlijke situaties ontstaan. Vooral het toepassen van de E.V.C.-tactiek onder daarvoor gunstig geachte omstandigheden zou van grote invloed kunnen zijn op de verdere ontwikkeling van de toestand.

Invloedsfactoren.

Te dien aanzien is o.m. gedacht aan verslechtingen van loon- en/of levenspeil en aan het beleid van bedrijfs-directies. De bedrijfsvrede kan voorts ten nadele worden beïnvloed door het in de bedrijven ontbreken (uitblijven) van eenvoudige objectieve voorlichting in direct contact met de arbeiders, en in onmiddellijke samenhang daarmee door het soms ongewild verzwakken van de individuele, gezonde meningsvorming onder de werknemers.

In dit verband zij nog de aandacht gevestigd op een onderdeel van de E.V.C.-tactiek, dat in het vorig M.O. reeds terloops ter sprake kwam (blz. 14 bovenaan). In aanwijzingen vanwege de E.V.C.-leiding is o.m. bepaald, dat de bedrijfsbesturen via de actie- of bedrijfscomité's de (algemene) bedrijfskern of wel de fabrieksraad in gebreke hebben te stellen. Te dien einde moeten de grieven of wensen eerst ter kennis van de bedrijfskern worden gebracht. Wanneer deze daarop niet voldoende reageert, zullen de arbeiders daarvan in kennis worden gesteld, met de bedoeling zodoende het vertrouwen in de kern te ondergraven. De mogelijkheid voor het ontplooiën van actie op bredere basis zou hierdoor groter worden.

Een andere, hiermede samenhangende factor is tenslotte de mate, waarin het de E.V.C. zou gelukken door te dringen in de gelederen van de Uniebonden. Daarvan zijn mede afhankelijk de mogelijkheden om comité's van actie of bedrijfscomité's te creëren en met behulp daarvan tot brede actie te komen. Ofschoon gegevens voorhanden zijn over de achteruitgang van het aantal E.V.C.-leden, is het moeilijk vast te stellen, hoever van hen tot de Uniebonden toetreden. Geschiedt dit laatste uit persoonlijke overtuiging of met het oogmerk het penetratie-belang van de E.V.C. te dienen? Het N.V.V. meldde, dat zijn ledental over April j.l. met ruim 3.000 was toegenomen. Omtrent de herkomst van deze nieuwe leden zijn dezerzijds geen gegevens beschikbaar.

B. STAKINGEN.

1. Verenigde Blikfabrieken, Delft.

Op 13 Juni j.l. brak in dit bedrijf een korte sit-down-staking uit. Aanleiding: de arbeiders waren van mening, dat de verhoging van de tariefnorm nser zou komen op loonsverlaging, (verhoging van het aantal bussen, dat per tijds-eenheid moest worden gemaakt). Nadat van directie-zijde werd toegezegd, dat de regeling zou worden herzien, is de staking opgeheven.

Nadien zijn de grieven druk besproken zowel door de arbeiders onderling als met de bestaande bedrijfskern. Hoewel in deze uit 5 man bestaande kern naast 3 N.V.V.-ers ook 2 E.V.C.-ers zitting hebben, is na de besprekingen met deze kern, uit het personeel een "bedrijfscomité" gevormd. Dit comité heeft een onderhoud met de directie aangevraagd, dat deze heeft geweigerd, omdat zij alleen met de kern wenst te onderhandelen.

Op Maandag 2 Juli ontving de directie een telegram van Hendrikus J. NOOTER uit Rotterdam (20-11-'20, bezoldigd bestuurder en propagandist van "De Metaal", tevens lid van het Verbondsbestuur der E.V.C.), waarin deze op zijn beurt een onderhoud vroeg. De directie heeft dit geweigerd, omdat haar inmiddels was gebleken, dat NOOTER eigendunkelijk de fabriek was binnengegaan en in de bedrijfscantine een aantal arbeiders had toegesproken.

Diezelfde dag werd in de fabriek een pamflet verspreid, uitgaande van "het bedrijfscomité". Onder dit vlugschrift stonden de namen vermeld met daarachter, zoals gebruikelijk, de organisaties waartoe de dragers ervan behooren. De samenstelling bleek te zijn: 2 N.V.V.-ers, 2 E.V.C.-ers, 1 K.A.B.-er, 1 C.N.V.-er, 1 ongeorganiseerde, toetaal 7 man. In de tekst werd medegedeeld, dat "wij met een groot aantal kameraden in vergadering bijeen" waren geweest en dat aldaar als "eisen" waren geformuleerd:
"Handhaving der oude tarieven en 10% loonsverhoging".
(N.B. De tweede eis is de door de E.V.C. voorgeschreven algemene stakingseis).

Het pamflet riep verder op tot bijwoning van een dien avond te houden vergadering. Op deze bijeenkomst bleken met NOOTER nog delegaties van enige zusterbedrijven aanwezig te zijn, n.l. "5 kameraden van de Blikfabriek Krommenie en 9 kameraden van de Blikfabriek Hillegersberg".

Op verzoek van de voorzitter van het bedrijfscomité (één van de beide E.V.C.-ers) heeft NOOTER het standpunt van de E.V.C. uiteengezet. In zijn toespraak spoorde hij de arbeiders aan te volharden en eensgezind de strijd aan

VERTROUWELIJK

te binden. Daarbij liet hij niet na te wijzen op het succes, dat de arbeiders in het conflict bij Wilton-Feijenoord hadden behaald. Nadat de delegaties uit Krommenie en Hillegersberg hun steun hadden toegezegd, deelde NOOTER nog mede, dat de E.V.C. volkomen achter de staking zou staan, maar dat de anders-georganiseerden van hun besturen moesten eisen, dat de kassen zouden worden oopengesteld.

Op Dinsdag 3 Juli was NOOTER om 6 uur al bezig met het verspreiden van nieuwe pamfletten. De ondertekening luidde: "Het bestuur De Metaal E.V.C., Afd. Delft". (Op 5 Juli werden soortgelijke pamfletten verspreid in Krommenie).

Te omstreeks half negen legden 89 van de in totaal + 200 arbeiders het werk neer. Later op de dag werden 20 stakingsposten uitgezet. Enige vrouwen hebben het nummer van "De Waarheid" gratis onder de stakers verspreid. Zij waren over het algemeen van mening, dat "De Waarheid" de zaak zeer objectief had beschreven, zulks in tegenstelling tot andere kranten. Een verslaggever van "De Waarheid" was de gehele middag bij de besprekingen en het posten aanwezig.

Op Woensdagmorgen 4 Juli waren de posters reeds om 6 uur present. Andermaal werden pamfletten uitgereikt, waarin wederom werd opgeroepen een 's avonds te houden vergadering bij te wonen. Ook de afdeling Delft van de C.P.N. gaf enige malen een vlugschrift uit. Het aantal stakers bleek inmiddels tot 106 te zijn gestegen. (Het aantal E.V.C.-leden op dit bedrijf bedraagt voorzover bekend niet meer dan ongeveer 30).

Op een d.d. 4 Juli door de Uniebonden voor hun leden uitgeschreven vergadering werd medegedeeld, dat reeds op Maandagmorgen 2 Juli in het overleg met de directie was overeengekomen, dat de oude tariefnorm zou blijven gehandhaafd. Een werkelijke reden voor het uitbreken van de staking op Dinsdag 3 Juli was dus, volgens de spreker niet meer aanwezig. De staking werd dan ook veroordeeld. Dezerzijds is niet bekend, of dit resultaat van het overleg, waaraan de Uniebondsbestuurder zich heeft gerefereerd, ook diezelfde dag aan de werknemers is bekend gemaakt.

Na afloop van deze Uniebondsvergadering brachten enige afgevaardigden daarvan verslag uit op een door de stakers belegde bijeenkomst, waar ook NOOTER weer aanwezig was. Deze vergadering was zeer rumoerig. NOOTER wenste de stakers geluk met de behaalde overwinning en zeide, dat het er niet toe deed of die overwinning werd medegedeeld door de Uniebesturen. Hij adviseerde het werk de volgende ochtend te hervatten. Na een stemming door zitten en opstaan sloot het bedrijfscomité zich hierbij aan. Over de eis van 10% loonsverhoging werd niet meer gerept.

VERTROUWELIJK

Op Donderdagmorgen 5 Juli werd het werk hervat.

2. Landarbeiders, Wieringen.

Over deze staking werden enige mededelingen gedaan op blz. 8 van het Weekoverzicht 25/1951. Gelet op de inspanningen van de E.V.C. en op de berichten over een tekort aan landarbeidskrachten in deze streek wordt dezerzijds verwacht, dat de E.V.C. tegen de aardappeloogst nieuwe activiteit zal ontwikkelen, teneinde een staking te doen uitbreken.

3. Steenfabrieken.

Het is opmerkelijk, dat zich op verschillende, verspreid liggende steenfabrieken arbeidsconflicten hebben voorgedaan, merendeels naar aanleiding van de invoering van het Bedeaux-systeem (efficiency-stelsel en tijdmeting). Zie ook het stakingsoverzicht in M.O. 4 - 1951.

4. Zie verder Hoofdstuk VI, het hierachter opgenomen overzicht der stakingen in de maand Juni 1951.

C. DIVERSE BERICHTEN UIT DE E.V.C.-ORGANISATIE.

1. Twee van de kleinste, bij de E.V.C. aangesloten bedrijfsbonden zullen volgens berichten uit doorgaans betrouwbare bron, in grotere bedrijfsbonden worden opgenomen. Het betreft de "Algemene Bond van Werknemers in Handel, Bank- en Verzekeringswezen" (B.H.B.V.) en de "Algemene Bond van Werkers in de Tabaksindustrie", (A.B.T.I.). De laatste zal waarschijnlijk overgaan naar de "Chevofa".

2. De positie van Berend BLOKZIJL blijkt te zijn verzwakt. Er is in de leiding van C.P.N. en E.V.C. vrij veel critiek op zijn persoon. Deze hangt samen met het streven van de partij, de E.V.C.-functies uitsluitend door "beginselvaste" C.P.N.-leden te doen bezetten. BLOKZIJL wordt door toonaangevende partijbestuurders niet als een doorknede communist gezien; zijn ster is daarvoor al te snel gerezen. De tweede man in het Dagelijks Bestuur der E.V.C., Bertus BRANDSEN geldt als een krachtiger en evenwichtiger figuur, met een betere staat van dienst in de partij.

In de critiek op BLOKZIJL spelen zoals gebruikelijk ook persoonlijke motieven een rol. Er is o.m. enige afgunst en geprikkeldheid met betrekking tot zijn buitenlandse reizen.

In verband met het vorenstaande moet worden gewezen enerzijds op het aftreden van BLOKZIJL als vice-voorzitter van het W.V.V. ("Werkend Nederland" van 24-3-1951) en anderzijds op de partij- en E.V.C.-directieven tot verhoging van

VERTROUWELIJK

de activiteit in de bedrijven; deze hebben er nl. toe geleid, dat ook van Blokzijl in dit opzicht een grotere, directe werkzaamheid is verlangd. Zo werd vernomen, dat Blokzijl n.a.v. een ernstig arbeidsconflict door het partijbestuur verantwoordelijk zou zijn gesteld voor het slagen van de stakingsacties. Men zou hem te verstaan hebben gegeven, dat hij nu maar eens moest tonen behalve tot het houden van redevoeringen ook nog tot daadwerkelijke prestaties in staat te zijn.

D. INTERNATIONALE CONFERENTIE HAVENARBEIDERS NOORDZEEHAVENS.

Met betrekking tot de algemene politieke strekking van deze op 23 en 24 Juni j.l. te Antwerpen belegde conferentie, kan worden verwezen naar het daarover vermelde in hoofdstuk I van dit maandoverzicht.

De Nederlandse afgevaardigden waren deels per trein, deels per auto (Gz-90606, E.V.C.) gearriveerd. Zij zijn, evenals de vier Franse deelnemers, na afloop van de bijeenkomst aangehouden en 's nachts over de grens gezet.

De Nederlanders waren:

a. Voor het Hoofdbestuur van de A.B.T. (E.V.C.):

1. Johan M. van Bork, 13-11-'08 Amsterdam;
2. Maurits Boshart, 28-2-'05 Hellevoetsluis;
3. Dirk Kleinsma, 11-5-'93 Amsterdam.

Zij reisden in auto GZ-90605, tezamen met de hierna genoemde Van der Wardt.

b. Uit Amsterdam:

4. Gerrit Andringa, 20-9-'26 Amsterdam, (E.V.C.);
5. Gerrit C. Bussink, 20-4-'24 Amsterdam, (E.V.C.);
6. Hermanus T. Claassen, 17-1-'11 Amsterdam (E.V.C.);
7. Jan Van der Wardt, 25-11-'20 Zaandam, (E.V.C.);

c. Uit Rotterdam:

8. Gerrit de Jong, 21-3-'22 Rotterdam, (E.V.C.);
9. Jacobus Smeding, 17-5-'92 Rotterdam, (E.V.C.);
10. Bernardus J. Stuik, 15-11-'08 Rotterdam (E.V.C.);
11. Hendrik Breurman, 12-3-'90 Rotterdam (O.V.B.);
12. Jan van Dijk, 12-4-'26 Rotterdam (O.V.B.);
13. Simon de Jong, 6-7-'23 Rotterdam, (O.V.B.);
14. Johannes de Col, 28-12-'21 Rotterdam, (N.V.V.).

Aan Kleinsma is bij zijn uitzetting een bevelschrift betekend, geruime tijd geleden reeds uitgevaardigd door de Belgische Minister van Justitie, waarin hem ter kennis wordt gebracht, dat hij in België als ongewenste vreemdeling wordt beschouwd en dat hij zich voortaan bij aantreffen in dat land aan onmiddellijke arrestatie en strafvervolgning bloot stelt.

VERTROUWELIJK

IV. ANDERE STROMINGEN.

Reacties op de "Frankfurter Internationale".

Het wetenschappelijk socialisme, gegrondvest door Marx, heeft als internationaal statuut een bewogen geschiedenis achter de rug. Van het jaar 1864 af tot op heden werd een half dozijn maal getracht om, voortbouwend op de denkbeelden en praktijken van dit socialisme, organisaties gestalte te geven, waarin de internationale verbroedering der arbeiders tot haar recht diende te komen. Het gebeurde op doelstellingen, al dan niet verwant aan of vervreemd van het leerstellige Marxisme.

De begin Juli 1951 tot stand gekomen nieuwe (of heropgerichte) socialistische internationale ligt als niet-extreme politieke organisatie buiten de observatie van deze dienst; niet echter de reacties van zeer uiteenlopende, ook uiterst links politieke milieus op haar verschijning. Uit de persbeschouwingen - waarvan hier geciteerd in bijlage 5 een artikel "Socialisme zonder Marx" - komt tot uiting, dat deze bundeling de belangstelling ook van anders gerichte politieke stromingen geniet.

De Derde Weg.

Het links-socialistische blad "De Vlam" herinnert er in een redactionele beschouwing aan, dat het voortdurend heeft verwezen naar de noodzaak van de opbouw van een socialistische Internationale juist nu. Hierin, aldus dit "socialistisch weekblad voor vrijheid en cultuur", lag een van onze wezenlijke geschilpunten met de partijleiders en hierin lag het uitgangspunt van onze gehele politiek ten aanzien van Indonesië, van een Verenigd Socialistisch Europa, zoals de socialistische Internationale voor ons het keerpunt is van een effectieve politiek van de Derde Weg. (zie verder bijlage 6).

Socialistische Discussiegroepen (Derde Macht).

Tot stand gekomen is een Federatie van Socialistische Discussiegroepen, die de herorientatie van de socialistische arbeidersbeweging noodzakelijk acht en deze wil bereiken door "de ontwikkeling van positieve en voor deze tijd passende oplossingen" en daarom niet wil komen tot organisatie van een nieuwe politieke partij.

Hoewel buiten de directe belangstellingssfeer van de dienst vallende, is deze federatie toch van betekenis, omdat zij als uitgangspunt van haar optreden stelt, dat socialisten onder alle omstandigheden een keuze moeten ontwijken tussen de westelijke, geschakeerde of de Russische, ongeschakeerde kapitalistische machtsconcentratie.

De federatie tracht op deze grondslag een politiek van de Derde Weg te bevorderen en groepeert zich rondom het bekende weekblad "De Vlam".

VERTROUWELIJK

Zij wil haar doel bereiken o.m. door het organiseren van open discussiegroepen, door het verbreiden van door discussie gewonnen inzichten en door kritisch opbouwend te werken in partij en vakbeweging.

De bekende links-socialist Frits Kief is voorzitter van de voorlopige organisatie-commissie van deze federatie.

De R.C.P. en Natalia Trotski.

De Trotskistische IVE Internationale zag één van haar grote figuren uit haar gelederen treden, n.l. Mevrouw Natalia Sedowa Trotski, de weduwe van haar oprichter. In een brief uit Mexico, gedateerd 9 Mei 1951, gaf zij een omstandige uiteenzetting waarom zij deze politieke stap heeft gedaan. Niet langer, zo blijkt daaruit, acht zij het verantwoord dat de IVE Internationale, gezworen vijandin van de Stalinistische bureaucratie, de zaak van de U.S.S.R., het "socialistische vaderland", blijft verdedigen.

Haar grieven tegen het Internationaal Secretariaat van de IVE Internationale gelden tevens de welwillende wijze waarop deze Internationale de Tito-istische bureaucratie tegemoet treedt. Deze laatste acht Natalia Trotski "alleen maar een tegenbeeld, in een nieuwe vorm, van de oude stalinistische bureaucratie. Zij werd opgevoed in de ideeën, politiek en moraal van de GPOe. Haar heerschappij verschilt van die van Stalin op geen enkel wezenlijk punt".

In Juni 1951 heeft het I.S. op dit schrijven van Natalia Trotski met een verklaring geantwoord. De breuk wordt "een pijnlijke gebeurtenis" genoemd, die door revolutionairen in de gehele wereld met spijt zal worden vernomen. "Maar het kan hun vastberadenheid niet verminderen, om de ideeën te volgen van de vermoorde leider van de October-revolutie, welke zij nu heeft verlaten", aldus zeer verkort het standpunt dat ook door de R.C.P. (de Nederlandse Sectie van de IVE Internationale) wordt gedeeld ("De Tribune" van 6 Juli 1951).

Te verwachten is de stichting van een verkiezingsfonds 1952 van de R.C.P. Men zal trachten om in verschillende plaatsen te komen tot lijstverbindingen met de Socialistische Unie. Dezerzijds wordt betwijfeld of genoemde Unie dit eventuele verlangen zal inwilligen.

Socialistische Unie.

Ten aanzien van deze organisatie is te vermelden, dat zij in een jaar tijds een reeks van contacten, zowel nationaal als internationaal heeft kunnen leggen. Zonder dat voorshands kan worden gesproken van een Titoistische tendens in deze Unie, is de welwillende belangstelling van deze groepering t.o.v. Joegoslavië opvallend.

"Communistenbond Spartacus".

Op 9 en 10 Juni jl. hield deze groepering van raden-
communisten te Amsterdam, met slechts 25 deelnemers, een twee-
daagse, besloten bondsconferentie. De bond acht zich - even-
als de Stalinisten - de voorhoede van de arbeidersbeweging.
De zelfwerkzaamheid der leden staat voorop, zodat het ook in
de jongste bondsconferentie in principe ongewenst werd geacht
een Centraal Bestuur te vormen. De bondsnaam is ongewijzigd
gebleven. De aanduiding "communisten" wordt niet bezwaarlijk
geacht, omdat uit het optreden naar buiten wel zou blijken,
dat Spartacus niets uitstaande heeft met het Stalinistische
communisme.

Stichting 1945-1950. (Ex-politieke delinquenten)

In kort geding is door de President van de Arrondisse-
ments Rechtbank te Amsterdam beslist, dat de Stichting 1945-
1950, een kortelings opgerichte steunorganisatie van en voor
politieke delinquenten, deze naam niet meer zal mogen voeren.
Eiseres was de bekende "Stichting 1940-1945". Opmerkelijk is
bij deze rechtszaak geweest het optreden van J.A. Wolthuis na-
mens de politieke delinquenten-steunorganisatie.
Hij gaf blijk van een visie op de illegaliteit in de bezet-
tingstijd, die scherpe critiek in de pers heeft uitgelokt.
De bedoelde organisatie zal voortaan optreden onder de naam
Stichting "Oud-politieke Delinquenten".

V. INDONESIË.

Agitatie inzake Korea.

Na haar terugkeer uit Korea, waar zij zitting heeft gehad
in een door de Internationale Democratische Vrouwen Federatie
(F.D.I.F.) samengestelde commissie, heeft Mevr. Sunito-Heyli-
gers te Amsterdam behalve voor de pers ook een uiteenzetting
van haar bevindingen gegeven voor de leden der vereniging "Rukun
Peladjar Indonesia" (Rupi). Dit is geschied op uitnodiging van
het verenigingsbestuur. Behalve over haar reis sprak zij ook
over de "gruweldaden" van het UNO-leger.

Over het algemeen is overigens in Indonesische en Chi-
nese kringen hier te lande niet zoveel aandacht geschonken
aan haar uiteenzettingen ofschoon de gebeurtenissen in Korea
uiteraard wel in het middelpunt der belangstelling staan o.a.
in verband met de bekende communistische propaganda voor de
Wereldvrede, waarvoor te Amsterdam een Indonesisch comité be-
staat. Deze propaganda wordt verder ook gesteund door de
"Perhimpunan Indonesia" (P.I.) waarvan o.m. blijkt in haar de
laatste tijd weer geregeld verschijnend orgaan "Indonesia
Merdeka".

VERTROUWELIJK

Van dit periodiek is nog steeds hoofdredacteur het P.I.-hoofdbestuurslid Sudirdjo, tevens E.V.C.-propagandist voor de "Indonesische arbeiders" in Nederland en voor de Indonesische schepelingen. Wat dit laatste betreft is hij nog steeds voorzitter van het te Amsterdam bestaande, sedert in naam gewijzigde comité voor Indonesische schepelingen. Dit comité is thans genaamd: "Perwakilan S.B.P.P. di Nederland" wat betekent dat het comité nu in Nederland optreedt als gemachtigde van de S.B.P.P. te Djakarta (de Communistische bond van Indonesische zeelieden en havenarbeiders.) De voorzitter Sudirdjo is tevens benoemd tot gemachtigde van deze Indonesische organisatie.

Actie onder Aziatische studerenden.

Aandacht verdient de activiteit te Amsterdam van de ongeveer in September 1950 aldaar opgerichte communistische groep "Panitera Pemuda dan Peladjar Indonesia" onder leiding van de bekende student Slamat Sukotjo, met meer achter de schermen de P.I.-voorzitter Sunito.

Het doel is de verbreiding van de communistische ideologie onder de (Aziatische) studerenden, waarbij contact wordt onderhouden met gelijkgerichte organisaties zoals de D.S.O. "Pericles". Tijdens een recente vergadering dezer vereniging is aangedrongen op een veel groter contact tussen deze vereniging en de Indonesische studenten in het algemeen en met de "Panitera Pemuda dan Peladjar Indonesia" in het bijzonder. Laatstgenoemde groep staat verder weer in relatie met de in Indonesië bestaande (ongeveer gelijknamige) jeugdorganisatie "Ikatan Pemuda dan Peladjar Indonesia". Deze binding vertoont enige overeenstemming met de verhouding (als vorenbedoeld) tussen de S.B.P.P. te Djakarta en de met de E.V.C. verbonden Indonesische schepelingen-vertegenwoordiging te Amsterdam.

Een ander feit is nog dat meergenoemde Sudirdjo in het P.I.-orgaan genoemd wordt "Vertegenwoordiger van de Volksjeugd" waarmede niets anders bedoeld kan zijn dan de Volksjeugd in Indonesië.

Wat reeds eerder is gesignaleerd: contact en solidariteit van de communistische stromingen in Nederland met die in Indonesië is dus blijkens het vorenstaande in concreter vorm naar voren gekomen al wil dit nog niet aanstonds zeggen, dat er bepaaldelijk een intensief contact over en weer bestaat.

In het orgaan "Oostenwind" (Tung Feng) van de progressieve vereniging van Indo-Chinezen te Amsterdam, de Chung San Hui, verscheen een mededeling, dat de redactie van het blad uit "Nieuw-China" geïllustreerde tijdschriften ter inzage had ontvangen. Hierbij is de verwachting uitgesproken, dat wanneer deze tijdschriften binnenkort voor een ieder ook hier te lande verkrijgbaar zullen zijn, de tekst niet in de Chinese maar in een of andere Europese taal zal zijn gesteld.

Verder is in het blad opgenomen een artikel van de voorzitter van het "Indonesische Comité voor de Vrede in Nederland"

VERTROUWELIJK

(de student GO Gien Tjwan te Amsterdam). In dit artikel wordt na een critiek op het imperialistische streven van meerdere Europese landen en van Amerika in Azië een dringend beroep gedaan op allen om alle mogelijke steun aan de vredesbeweging te geven.

In het geregeld te Parijs verschijnende communistische Chinese geschrift "Kiu Lün" is medegedeeld, dat de Chinezen, die een abonnement op de Volkskrant van Peking (China) willen nemen, dit kunnen opgeven aan de Legatie van de Chinese Volksrepubliek te Bern.

15-7-1951

VI. Voor het overzicht der stakingen in de maand Juni 1951, zie blz. 29 en 30.

OVERZICHT DER STAKINGEN IN JUNI 1951.

- 29 -

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging Vakbonden	Resultaat	
Amsterdamse Aannemings Mij. Amsterdam.	De arbeiders eisten hogere lonen.	Geen inmenging.	Geen resultaat. Het werk werd op oude voorwaarden hervat.	1
Steenfabriek "Staartjeswaard", Beuningen.	De stakers eisten een loonsverhoging van 10 %.	Uniebonden bemiddelden.	De eis der stakers werd ingewilligd.	2
Steenfabriek "Ten Essen" te Hoensbroek.	De arbeiders verklaarden zich solidair met de ontslagen zoon v.d.firmant	Geen inmenging.	Nadat de zoon in ere was hersteld, hervatten de arbeiders het werk.	3
Steenfabriek "Langerijp" te Appingedam.	De stakers eisten verbetering v.d. arbeidsvoorwaarden en hogere lonen.	De staking werd door de EVC bevestigd	De eisen werden ingewilligd.	4
Landarbeiders Nieringermeer.	Eisen: 10 % loonsverhoging en verhoging v.h. tariefloon voor het uitdunnen van bieten.	EVC stookte.	De eisen werden gedeeltelijk ingewilligd.	5
Sawbedrijf "De Evelijn en Duiker, Zeandijk.	Stakers eisten hoger tariefloon.	Geen inmenging.	De eisen der stakers werden gedeeltelijk ingewilligd.	6
NV Fatoen Mij. v/a Gebr. Scholten, Afd. Sterkerij, Almela.	Arbeiders eisten een hogere loonregeling, die evenwel in strijd bleek met de geldende CAO.	Geen inmenging.	Geen resultaat. Het werk werd op oude voorwaarden hervat. Een der stakers werd ontslagen.	7
"Verblifa NV", Delft.	Arbeiders moesten langer dan voorheen werken voor hetzelfde tariefloon.	EVC stookte.	De invoering der nieuwe tariefregeling werd voorlopig opgeschort.	8

V o g n l g n o
 Be- gin in vo- rige o
 De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aan- tal stakers aan.
 De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aan- tal arbeiders aan, dat in normale toestand werkzaam is.
 . staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korter dan 24 uren).
 - staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uren en langer).
 = staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30								
1	29-5																																						
2	30-5																																						
3																																							
4																																							
5																																							
6																																							
7																																							
8																																							

ongeveer 15

ongeveer 200

ongeveer 1/2 uur Op 3 en 4-7-51 volgde een nieuwe staking)

<p>Steenfabriek Fa Terwindt en Arntz te Spijk, gem. Herwen en Aerd.</p>	<p>Protest tegen het invoeren van het Bedeaux-stelsel, hetgeen loonsverla- ging voor de arbei- ders zou betekenen.</p>	<p>Uniebonden bemiddelden.</p>	<p>De invoering van het nieuwe sys- teem werd voor- lopig uitgesteld.</p>	<p>9</p>
<p>Steenfabriek NV DAAMS te Herwen en Aerd.</p>	<p>Protest tegen het invoeren van een ander loonstelsel, hetgeen voor sommige werknemers loonsver- laging zou kunnen betekenen.</p>	<p>Uniebonden bemiddelden.</p>	<p>De invoering van het nieuwe sys- teem werd voor- lopig uitgesteld.</p>	<p>10</p>

BIJLAGE 1.

Verklaring van Dagelijks Bestuur der C.P.N..

(Waarheid - Haagse ed. van 27 Juni 1951).

"Het Dagelijks Bestuur der C.P.N. heeft in zijn laatst gehouden zitting de politieke toestand besproken, naar aanleiding van het voorstel van de Sowjet-Unie om het vuren in Korea te staken en onderhandelingen te beginnen over een wapenstilstandsovereenkomst, die voorziet in het wederzijds wegtrekken der troepen van de 38ste breedtegraad. Het Dagelijks Bestuur begroet dit voorstel als een bewijs van de consequente en volhardende vredespolitiek van de Sowjet-Unie, welke in overeenstemming is met de diepste belangen van alle volkeren.

Het door Washington moedwillig afbreken van de besprekingen, die te Parijs op de Agenda-conferentie begonnen waren om de grondslag te leggen voor een vreedzame regeling der internationale vraagstukken betekent een ernstige verscherping van de spanningen in de wereld.

Amerika brak de besprekingen af, omdat het weigerde het Atlantisch Pact op de agenda te laten zetten.

Het Dagelijks Bestuur van de C.P.N. roept alle werkers van hoofd en hand, jongeren en ouderen, mannen en vrouwen op, de vredesactie te versterken.

Komt bijeen in vergadering van bedrijfsarbeiders, vrouwen, jongeren en plattelanders, om opheldering te brengen over deze belangrijke voorstellen.

Stuurt moties naar de regering-Drees en dringt er op aan, dat zij in de Verenigde Naties de vredes pogingen van de Sowjet-Unie inzake Korea ondersteunt.

Wij roepen de leden van de P.v.d.A. en van andere partijen op, zich tot hun afgevaardigden in het parlement te wenden, met het verzoek het Sowjet-voorstel te steunen.

Eist de onmiddellijke terugtrekking van de Nederlandse troepen uit Korea!

De vreedzame regeling van de Koreaanse zaak is de eerste stap op de weg naar een bijeenkomst van de Grote Vijf voor het sluiten van een vredesverdrag.

Voert daarom juist nu de handtekeningenactie, voor het bijeenroepen van de Grote Vijf om een vredesverdrag te sluiten, op!

Werkt sneller met handtekeningenlijsten in buurten en bedrijven. Spant alle krachten in om nieuwe duizenden stemmen te voegen bij die van ongeveer 200.000 Nederlandse vredesstrijders, die reeds getekend hebben.

Het gaat om het behoud van de wereldvrede!"

BIJLAGE 2.

Verklaringen P.C.F. naar aanleiding van de verkiezingen.

(De Waarheid - Haagse ed. van 19 Juni 1951).

"De vijf miljoen Franse kiezers, die op de P.C.F. hebben gestemd, betekenen een obstakel van de eerste rang voor de oorlogsstokers. De verkiezingsuitslag van de 17e Juni vormt een overwinning van de eenheids-politiek van de Partij, de politiek van vrede, nationale onafhankelijkheid, vooruitgang en vrijheid.

Toch zijn door het zwendelsysteem verschillende dozijnen zetels aan de communisten ontstolen. In talrijke departementen staan de communisten aan het hoofd, zonder echter zetels verworven te hebben, terwijl elke andere lijst met minder stemmen zetels verwierf. Dit onderstreept het leugenachtige en formele karakter van de democratie, die "Westelijke democratie" wordt genoemd. De nieuwe Nationale Vergadering telt een groot aantal onwettig gekozen leden.

Zij is in het geheel niet de uitdrukking van de nationale wil van het Franse volk.

Onder deze omstandigheden zullen de arbeidersklasse en de democratische krachten van Frankrijk, beroofd van hun rechtvaardige volksvertegenwoordiging, hun parlementaire actie, die zo zeer vervalst is, weten aan te vullen met andere vormen van actie, die onvermijdelijk zijn voor de verdediging van het levenspeil en de vrede en voor de verovering van de werkelijke democratie. (Onderstreping dezerzijds).

Deze politiek heeft er toe geleid, dat het nieuwe parlement een meerderheid zal hebben, die besloten is de macht te geven aan een regering, die openlijk reactionair en pro-fascistisch is.

De C.P.F. verlangt van haar afgevaardigden om alles in het werk te stellen om dit te voorkomen. Zij roept alle werkers, die geen oorlog en fascisme willen, onverschillig hoe zij Zondag hebben gestemd, op om deze plannen te doen mislukken."

BIJLAGE 3.

Houding K.P.B. t.o.v. de nieuwe koning.

("Rode Vaan" van 6 Juni 1951).

In een hoofdartikel van "De Rode Vaan" onder de titel: Naar een federatieve en democratische republiek, van de hand van Jean Terfive, komen o.m. de volgende zinswendingen voor:

"Want wanneer men van heel dicht bij bekijkt, dan merkt men, dat gans dit prinsenspel ons zeer duur dreigt te zullen kosten.

VERTROUWELIJK

België moet dus de kosten dragen voor: een koning, de nieuwe Boudewijn I; een ex-koning, de triestige Leopold III; een ex-regent Charles, zonder daarbij te vergeten een echtgenote van de ex-koning, het dynastisch personeel in grote getale, waarvan de salarissen ongelukkiglijk op verre na niet te vergelijken zijn met deze van de meest bescheiden functionarissen. Wij hebben de eer niet bij gans dit spel betrokken te zijn en wij voelen er ons des te gelukkiger om.

De enige positie, die wij bereid zijn te verdedigen is, dat het tijd wordt snel een einde te stellen aan al deze nutteloze agitatie.

Wij zouden ten overstaan van de democratie en het socialisme aan onze plicht tekort schieten, indien wij toelieten, dat deze republikeinse gevoelens opnieuw zouden verzwakken. Wij zullen ons met meer energie en doordrijvingskracht moeten inspannen om alle republikeinen te groeperen en te mobiliseren om de reactionnaire monarchie omver te werpen en in haar plaats een federatieve en democratische republiek in te stellen".

BIJLAGE 4.

Moed, betoond voor de zaak van de vrijheid.

("De Waarheid" - Haagde ed. van 20-6-1951)

"Ik wens te verklaren, dat ik de orde niet kan aanvaarden met het oog op het feit, dat de Britse regering thans samenwerkt met dezelfde elementen in Duitsland, die verantwoordelijk zijn voor het aan de macht komen van de nazi's, die ons land bezet hebben en tegen wie ik in de Nederlandse Ondergrondse Beweging voor de zaak van de vrijheid heb gestreden. Voorts ben ik van mening dat de Britse regering niet het morele recht heeft, orden voor moed, betoond in de zaak van de vrijheid te verlenen, overwegende dat deze regering een leidende rol speelt in de agressieve oorlogsvoorbereiding tegen de krachten van vrede en vrijheid in de hele wereld". (J.Brandenburg)

BIJLAGE 5.

Socialisme zonder Marx.

("De Volkskrant" van 7 Juli 1951)

"In 1889 gevormd en sindsdien tot tweemaal toe - in 1914 en 1939 - telkens door het uitbreken van een wereldoorlog vernietigd, is de socialistische IIe Internationale thans opnieuw verrezen uit haar as. De vertegenwoordigers van 34 socialistische partijen, die in Frankfort bijeen zijn geweest, hebben

VERTROUWELIJK

een beginselprogram opgesteld, dat de aanblik van het moderne socialisme helemaal heeft veranderd. De tegenwoordige IIe Internationale erkent, dat het lot van de arbeiders zich dermate heeft verbeterd, dat er thans geen beroep meer op het proletariaat moet worden gedaan "in opstand te komen". De klassenstrijd, destijds door Marx afgekondigd, is daarmee uit de socialistische bijbel geschrapd. De nationalisatie wordt niet meer erkend als grondslag van het marxistische systeem; voortaan is zij slechts nog een maatregel, die nationale socialistische regeringen al dan niet kunnen toepassen naar gelang de economische en industriële verhoudingen in hun eigen landen. Voortaan is de geleide economie het centrum van de socialistische leerstellingen en de hoofdrol hierin behoeft zelfs niet eens meer uitsluitend door de staat te worden gespeeld, maar kan ook worden verdeeld over andere organisaties, zoals bijvoorbeeld de vakbonden. Waar Marx destijds predikte, dat alle productiemiddelen eigendom van de staat moesten zijn, daar laat de IIe Internationale voortaan het particuliere eigendom toe. De moderne socialisten hebben door hun "geleide economie", die tegen het kapitalisme is gericht, en hun afkeer van het staatsabsolutisme, dat tegen het totalitaire communisme is bedoeld, een middenpositie betrokken, waar hun stellingen beter kunnen aansluiten bij hen, die zich in hun staatsbeleid inspireren op christelijke beginselen.

In haar avontuurlijke bestaan is de IIe Internationale met dit nieuwe beginselprogram ver afgedwaald van het oorspronkelijke socialisme. Marx herkent men hierin niet meer, evenmin als diens profeet Jean Jaurès, die een socialisme verkondigde, waarin nog de storm der Franse revolutie nawoed. Van het materialistische en economische Duitse marxisme, waaraan Hitler de naam "nationaal" toevoegde, is niets meer overgebleven. En het wazige socialisme van Ramsay MacDonald, die dweept met "vrede door internationale verbroedering" heeft door de harde ervaringen der jaren zijn nutteloosheid bewezen. Zijn "gebroken geweertjes" bleken destijds al gauw waardeloze wapens in het socialistische arsenaal, vooral toen bij de opkomst van de fascistische bewegingen na 1930 de communistische IIIe Internationale op bevel van Moskou aansluiting zocht bij de IIe. Hieruit ontstonden de befaamde Volksfronten, die in Spanje leidden tot het uitbreken van de burgeroorlog. De "pacifist" Léon Blum, op dat ogenblik leider van een Volksfront-regering, manoeuvreerde Frankrijk bijna in een gewapende interventie tegen Franco. Maar aan de socialistisch-communistische alliantie in deze Volksfronten kwam geruisloos een einde, toen alle internationale extremisten van links en rechts zich verzoenden in het verdrag van vriendschap, dat Stalin met Hitler sloot op 24 Augustus 1939. En bij het uitbreken van de oorlog stierf de IIe Internationale opnieuw, onmachtig om op eigen benen te staan en bij gebrek aan werkelijk internationalisme.

Ook aan dit gebrek hebben de afgevaardigden van Frankfort gedacht, toen zij door Morgan Phillips, president van de raad

VERTROUWELIJK

van bestuur van de IIe Internationale lieten verklaren, dat de "socialisten hun achterdocht moeten laten varen jegens de politiek van de Verenigde Staten, die het bewijs leveren te zijn bezielde met belangeloosheid en ruime inzichten, waaraan menig land een veerbaald kan nemen". Met een pleidooi voor de herbewapening en voor de samenwerking tussen de Atlantische mogendheden - "de enige manier om Stalin de weg te versperren" - is de IIe Internationale thans aan een keerpunt gekomen, waar zij ook in het buitenlands beleid, werkelijke contacten over de grenzen kan leggen en zal vinden."

BIJLAGE 6.

Artikel "Internationale" uit het weekblad "De Vlam" van 14 Juli 1951.

"Wij hebben begrepen, waarom de Britse Labourpartij en de Nederlandse Partij van de Arbeid zich gedurende lange tijd hardnekkig tegen het ontstaan van een nieuwe Internationale hebben verzet. De Comisco werd voldoende geacht en nog op het Congres Buitenlandse politiek van de Partij van de Arbeid heeft Vorrink front gemaakt tegen een nauwere binding van de socialistische partijen internationaal. Toch is in Frankfurt de nieuwe Internationale ontstaan. Juist wij zouden dus redenen moeten hebben om te juichen. Desalniettemin zijn wij verre van gerust.

Want aan de wieg van de Frankfurter Internationale stond maar in zeer bescheiden mate het besef, dat de wereld thans socialistisch moet worden, wil zij een toekomst hebben. Teveel spookt in de hoofden van de officiële partijen de gedachte van nationale regerings-verantwoordelijkheid, teveel wordt de politiek van de officiële partijen, zoals de P.v.d.A. hier te lande, beheerst door de vraag, wat de eventuele of bestaande burgerlijke coalitiegenoten er wel van zullen zeggen. Om het maar kras te zeggen: de houding van de P.v.d.A. tegenover de wereldproblemen, de houding zelfs tegenover de andere socialistische partijen wordt bepaald door de vraag, in hoeverre men met een nauwere aaneensluiting van socialisten de K.V.P. wel op haar eksterogen zou gaan staan. Men denke alleen maar aan de thans in alle felheid losgebroken schoolstrijd in België en Frankrijk.

Er is nog een ander, ons in veel sterkere mate veront-rustend element; aan de wieg van de Frankfurter Internationale stond het Atlantisch Pact. Zoals steeds is het ook hier het verleden, dat ons leren kan wat de consequenties zijn en welke gevaren er opdoemen, wanneer de eenheid - zeg in Europa - niet tot stand komt onder de slagen van een sociale omwenteling doch onder de schaduw van de oorlog of de oorlogsvoorbereiding". En verder:

"De Frankfurter Internationale is althans op één punt bereid het wetenschappelijke socialisme van de marxisten meer te

VERTROUWELIJK

recht te doen dan de nationale P.v.d.A., welke partij door haar anti-marxisme voor vele marxisten zo langzamerhand een onbewoonbare woning geworden is. Indien de verklaring van Frankfurt een doorbraakgedachte zou inhouden in de geest van Christenen als Buskes en indien humanisme en Christendom zouden leiden tot een radicalisme, zoals het hierboven uit een artikel van Buskes is geciteerd, wij zouden verheugd zijn en wij zouden dit kunnen zien als een vruchtbare basis voor het tot standkomen van een actieve strijdgemeenschap. Wij, en we vermoeden ook een aantal juist van de doorbraaksocialisten, zijn echter in dit opzicht verre van gerust.

Maar wij zijn in hoge mate gealarmeerd door de verklaring van de Frankfurter Internationale, waarin zij zich voor de bewapening uitspreekt. Want deze bewapening heeft haar eigen dynamiek. Van noodzakelijk geachte militaire paraatheid kan zij spoedig omslaan in onafwendbare economische noodzaak, met de oorlog als consequentie. Reeds thans vreest men het afremmen van de bewapening door vrede in Korea. Reeds thans is men op zoek naar nieuwe strijdtonelen, die voortgang van de bewapening moeten rechtvaardigen. De huidige economie is oorlogseconomie, bedoeld om aan de crisis te ontkomen."

Erratum: op blz. 10, 6e regel van anderen moet i.p.v. "vorig jaar" gelezen worden "1949".